

ŠKOLA ŘEMESEL A OBCHODU V ŽITAVĚ

ARCHITEKT	mimo jiné Werner Issel (1884 – 1974)
DOBA VZNIKU	1921 – 25
ADRESA	Hirschfelde , Zittau, Straße zum Kraftwerk 3c
PROHLÍDKA	čtvrtek 9 – 15 hod.
INFORMACE	www.kraftwerk-hirschfelde.de

Elektrárna v Hirschfelde (Kraftwerk Hirschfelde), která se nachází v bezprostřední blízkosti řeky Nisy a tím také přímo na německo–polské hranici, působí již z dálky jako dinosaur industriální kultury. Zbytky elektrárny připomínají zakleté místo a dávají tušit, že toto místo již zažilo lepší časy. Dnešní budova elektrárny, sestávající ze strojovny s přístavbou, představuje architektonický zbytek bývalé hirschfeldské elektrárny, která byla uzavřena v roce 1992. Na území Saska patří tato kolosální stavba k jedněm z nejpůsobivějších dokladů industriální architektury a k nejtradičnějším průmyslovým místům v Horní Lužici.

Již v roce 1912 byla v Hirschfelde vybudována první elektrárna, na jejíž stavbě se podílel architekt Werner Issel a která je známá jako Závod I (Werk I). V letech 1921 až 1925 vznikla další novostavba, známá později jako Závod II (Werk II). Budova, která se částečně zachovala dodnes, je gigantickou konstrukcí s železobetonovým skeletem a barevně různorodou cihlovou vyzdívkou. Lehce nakloněná sedlová střecha strojovny, dlouhá více než 150 m a prosvětlená pásem oken, je nesena konstrukcí z ocelových příhradových vazníků. Režná cihlová fasáda haly a přístavby je členěna římsami, pilíři a odsazenými okny. Na západní straně byl po demoličních pracích na začátku devadesátých let obnoven původní štít. Více než stoletá historie elektrárny ukazuje, že dnešní architektonická památka byla permanentně přizpůsobována a přestavována, což bylo spojeno s četnými demolicemi a dostavbami. V NDR odebírala »Elektrárna Mírová hranice« (»Kraftwerk Friedensgrenze«), jak bylo zařízení také nazýváno, až do začátku osmdesátých let hnědé uhlí z přilehlých polských povrchových dolů, což dodnes připomíná německo–polský památník u vstupního portálu. Po zastavení dodávek z Polska v důsledku omezení přeshraniční dopravy na začátku osmdesátých let bylo uhlí dodáváno ze saských povrchových dolů v okolí. Na začátku šedesátých let byla na polské straně zahájena stavba nové elektrárny. Dnes třetí největší polskou elektrárnu v Turówě je z Hirschfelde možné nejen vidět, ale také dobře slyšet. Každý, kdo by chtěl zažít aktivní výrobu elektřiny z hnědé uhlí, musí pouze překročit řeku Nisu: Se svým výkonem 1.900 megawattů pokrývala elektrárna v Turówě v roce 2013 téměř 10% polské spotřeby elektrické energie. Zatímco výroba elektřiny v Turówě stále ještě pokračuje, je uzavřená elektrárna v Hirschfelde z rozhodnutí stavebního dozoru přístupná pouze částečně. Budova přechovává rozsáhlou sbírku velké historické hodnoty, jejímž jádrem je stará elektrárenská technika. K ní patří vedle dvou turbín a ovládacího zařízení také další části vlastního elektrárenského provozu jako náradí, měřicí přístroje, ovládací panely a zachované provozní archivy.

www.topomomo.eu

Dieses Vorhaben wurde aus Mitteln des europäischen Fonds für regionale Entwicklung (EFRE) gefördert./Tento projekt je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Europäische Union, Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie, Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti